

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie A. G.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2024 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt II K 67/24),
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu
w Złotoryi.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2024 r., w sprawie o sygn. akt II K 67/24, Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy przeciwko A. G. oskarżonemu o przestępstwo z art. 226 § 1 k.k. i art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 231a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Sąd wskazał, że czyn oskarżonego miał polegać na tym – skrótowo rzecz ujmując - że w dniu 20 lipca 2023 r. w J., znieważał i pomawiał za pomocą środków masowego komunikowania funkcjonariusza publicznego w osobie sędzi Sąd Rejonowego w Jeleniej Górze A.S. w związku z pełnieniem przez nią obowiązków służbowych, wskazując na takie jej postępowanie, które może poniżyć ją w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego

stanowiska, przy czym bezprawny zamach na osobę sędziego został podjęty z powodu zajmowanego przez A.S. stanowiska Sędziego. Postanowieniem z dnia 28 marca 2024 r., sygn. akt VI Ko 24/24, Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyłączył na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. od rozpoznania niniejszej sprawy 29 sędziów Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze, nie uwzględnił natomiast wniosku o wyłączenie 3 pozostałych sędziów tego Sądu. W rzeczywistości do rozpoznania sprawy A. G. pozostało dwóch sędziów, gdyż trzecia sędzia po wydaniu wyroku nakazowego jest wyłączona z mocy ustawy od dalszego orzekania, po złożeniu przez oskarżonego sprzeciwu od tego wyroku.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze jest zasadny.

Należy oczywiście zauważyć, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Rolą art. 37 k.p.k. jest zabezpieczenie obiektywizmu i bezstronności sądu, ale dopiero wówczas, gdy inne instytucje służące temu celowi, np. wyłączenia sędziego, są niewystarczające. Instytucja *forum extraordinatum* nie ma charakteru alternatywnego względem instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.), a w wypadku, w którym ze względu na wyłączenie sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie okazałoby się niemożliwe - także regulacji art. 43 k.p.k. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 września 2023 r., IV KO 57/23, LEX nr 3604345; z dnia 7 września 2023 r., IV KO 57/23, LEX nr 3604345).

Wśród okoliczności uzasadniających skorzystanie z instytucji z art. 37 k.p.k. słusznie wskazuje się na sytuację, gdy sędzia sądu właściwego lub nadzrędnego jest uczestnikiem postępowania, np. pokrzywdzonym (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2022 r., I KO 10/22; z dnia 28 grudnia 2021 r., V KO 94/21; z dnia 25 stycznia 2007 r., IV KO 3/07; z dnia 25 czerwca 2005 r., II KO 22/05). W realiach niniejszej sprawy fakt, iż pokrzywdzoną w sprawie jest

sędzia sądu właściwego, może w odczuciu społecznym wzbudzić przekonanie o braku warunków do obiektywnego orzekania – i to niezależnie od tego czy w rzeczywistości sąd stworzony z sędziów tego sądu byłby w pełni zdolny do niezależnego orzekania.

Tego rodzaju sytuacji, mogących rodzić, choćby nawet nieuzasadniony, negatywny społeczny wydzźwięk, czy też ingerować w swobodę orzekania, w interesie dobra wymiaru sprawiedliwości, należy unikać poprzez dopuszczalną w drodze wyjątku zmianę właściwości miejscowej sądu. Dobro wymiaru sprawiedliwości we wskazanych przez sąd wnioskujący okolicznościach postrzegać bowiem należy zarówno jako potrzebę zagwarantowania warunków bezstronności orzekania, jak również utwierdzenia opinii społecznej w przekonaniu, że jedynymi względami mającymi wpływ na treść orzeczenia w kwestii odpowiedzialności karnej danego oskarżonego, pozostają kryteria merytoryczne.

Należy stwierdzić, że okoliczności faktyczne wskazane przez wnioskujący Sąd przemawiają za jej przekazaniem do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby w przedmiotowej sprawie orzekali sędziowie wnioskującego Sądu, także należący do innych niż karne wydziałów. Analiza wykazu sędziów orzekających w Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze wskazuje, że potencjalnie dwoje sędziów (wykonujących na co dzień obowiązki w Wydziale [...] Gospodarczym) mogłoby przeprowadzić postępowanie w niniejszej sprawie. Jakkolwiek formalnie nie ma przeszkód procesowych do takiej decyzji, to jednak z uwagi na przedstawiony we wniosku kontekst sytuacyjny nie byłoby to właściwe. Podstawą do powzięcia takiego przekonania są przy tym nie jedynie kwestie organizacyjne, ale istnienie określonych więzów osobistych między sędziami tego Sądu, które wskazane zostały w składanych w sprawie oświadczeniach.

W rezultacie Sąd Najwyższy uznał, że w zaistniałej sytuacji, przekazanie sprawy winno nastąpić do Sądu Rejonowego w Złotoryi.

[J.J.]

[ms]

